

Latinská gramatika

Latinská substantiva a substantiva řeckého původu se rozdělují do pěti skupin, resp. deklinací. O zařazení rozhoduje tvar substantiva v genitivu jednotného čísla (*v genitivu singuláru*). Latina má šest pádů, nominativ, genitiv, dativ, akuzativ, vokativ a ablativ. Dativ a vokativ (většinou identický s nominativem) v lékařské terminologii neužíváme.

■ První deklinace

Substantiva I. deklinace jsou feminina. Maskulina jsou výlučně vlastní jména mužských bytostí, řek či etnik. Tato kategorie substantiv je charakteristická koncovkou -a v nominativu, -ae v genitivu, u substantiv řeckého původu v nominativu **-ās** nebo **-ēs**.

■ Druhá deklinace

Podle II. deklinace se skloňují všechna substantiva zakončena na -ī v genitivu singuláru. Jedná se většinou o maskulina a neutra, existují však i rodové výjimky.

■ Třetí deklinace

Patří sem všechna substantiva, jejichž společným znakem je koncovka **-is** v genitivu singuláru

■ Čtvrtá deklinace

Skupinu substantiv IV. deklinace tvoří maskulina a neutra zakončeny v genitivu na **-ūs**. Slova v nominativu singuláru zakončeny na **-us** jsou maskulina, na **-ū** jsou neutra.

■ Pátá deklinace

Patří sem substantiva v genitivu singuláru zakončeny na -eī nebo -ēī.

Adjektiva rozdělujeme do dvou skupin: podle první a druhé deklinace a podle třetí deklinace, a používáme jejich tři tvary (pozitiv, komparativ, superlativ + elativ).

Zájmena v lékařské terminologii nepoužíváme.

Číslovky máme základní (sklonné a nesklonné), řadové (chovají se jako přídavná jména podle první a druhé deklinace) a násobné.

Slovesa se v lékařské terminologii používají zřídka (například při předepisování receptů), rozdělujeme do čtyř **konjugací** (časování); užíváme od nich však jen **imperativ** (rozkazovací způsob).

- První konjugace
- Druhá konjugace
- Třetí konjugace
- Čtvrtá konjugace

Další slovní druhy nejsou potřebné, omezíme-li se na užití latiny v českých zemích nejobvyklejší. V opačném případě je tomu však jinak:

- „*Puer dentem aegrum habet.*“
- „*Os aperī, puer! Linguam ostende!*“
- „*Lingua eius rubra est.*“
- „*Dēns nōn dolet, ergō dēns aeger nōn est. Nōn dentem, sed pedem modo sānā, medice!*“^[1]

Související články

- Latinská syntax
- Latinské číslovky
- Latinská první deklinace | Druhá deklinace | Třetí deklinace | Čtvrtá deklinace | Pátá deklinace

Použitá literatura

- ØRBERG, Hans H. *Lingua Latina per se Illustrata, Pars I: Familia Romana*. 2. vydání. 2011. 328 s. ISBN 978-1585104208.
- PECH, Jiří a Pavel RAK. *Latina pro gymnázia. 1. díl*. 4. vydání. Praha : Leda, 2005. ISBN 80-85927-47-0.

1. ØRBERG, Hans H. *Lingua latina per se illustrata : Pars I, Familia romana*. 1. vydání. Grenna : Domus Latina, 2003. 328 s. Kapitola XI

